



Odmev iz Afrike

Ilustrovan mesečnik v prosep
== afriških misijonov. ==

Izdaja Klaverjeva družba.

Upravništvo: Trst, via del Ronco 6.

Leto VI. 1909.



MARIBOR.

Tisk tiskarne sv. Cirila.



IMh
39254

IMh
39245



KAZALO.

Stran	Stran
Uvodniki, sestavki, povesti itd.	Listek. Gabrijel Giragishala. (O. Van der Wee od belih očetov.) 92
Prva krščanska znamenja v južni Afriki (o. Franz Mayr, Pietermaritzburg, Natal južna Afrika.) 1	Pismo sv. kongregacije de propaganda fide 97
Poklic pomožne misijonarke 15	Tolažilne posameznosti za časa ustanove misijona. (Pripoveduje beli oče Lavigeries, misijonar ob Velikih jezerih Notranje Afrike) 98
Različno iz zgodovine Južne Afrike (Kaj se je vse tam zgodilo pred 2-3sto leti.) (Od F. M.) 17, 34, 49	Splošni pregled vseh v l. 1908 v misijone vposlanih predmetov 107
Krst in smrt. (Zgodovina vrhovnega poveljnika Chinamora iz Chishawasha (Rhodesia). (O. Hesse iz Jez. družbe.) 20	Listek. Bento ali blagoslovljeni otrok. (O. Loubière misijonar na Zambesiju) 110
Pismo generalnega kapitela oblatov Brezmadežnega spočetja na glavno voditeljico družbe sv. Petra Klaverja 33	Sol v ekvatorski Afriki. (O. Van der Wee od belih očetov) 113
Naša mašna zveza za Afriko 59	Pismo majhnega semeniščnika iz Gabuna 121
Križarska vojska molitve za Afriko 63	Cvetka afrikanske puščave 126
Mrvico za Jožefovo cerkev, ako vam je ljubo 65	Naša mašna zveza za Afriko 129
Iz Vatikana (R. Kard. Merry del Val) 66	Zadnji dnevi Ebuno Dale ali: Sestradini prst. (O. Dupeyron iz Jezusove družbe) 131, 146
Nekaj posameznosti o misijonu ob Tanganjiki. (Škof Lechapetois.) 67	Listek. Sklep 142
Kako je razdelila družba sv. Petra Klaverja misijonske doneske iz leta 1908 73	Grofica Jos. Ledóchowska † 144
Vprašanje 77	Češčena Marija! 145
Listek. Moč Matere Božje. (Pripoveduje semeniščan Samuel v Hararu.) 79	V diru skozi francosko Švico 158
Pismo sv. kongregacije de propaganda fide 81	Pozor 160
Marija Renipatsa Tsalaina. (O. Bregere iz Jez. družbe, misijonar na Madagaskarju 82	Naj počivajo v miru! 161
	Pismo kardinala Massaia, apostola galskih pokrajin 166
	Delovanje milosti. (O. A. Berning) 167
	Iz šole belih sester v Ugandi. (Sestra Mehtildis.) 168
	Listek. Somalski mučenik. (O. Adolf, O. Cap.) 172
	Pri jaslačah 177
	Jeziki domačinov v afrikanskih naselbinah 178

Misijonski dopisi.**Družba belih očetov:**

- Apost. vikarijat Go-
renjega Kongo
Pismo apostolskega vikarja
Roelens, Mpale. 11
Apost. vikarijat Južna
Nyanza.
Pismo škofa Hirth-a. 3
Poročilo O. Aroudel, Buganda 39
Apost. vikarijat fran-
coski Sudan.
Pismo škofa Bazin-a 53

Očetje od sv. Duha:

- Apost. vikarijat Baga-
moyo.
Pismo škofa F. H. Vogt . . . 181
Pismo O. Schaevelera. 71
Apost. vikarijat Siera
Leone.
Pismo škofa O. Gormana. . . 116

**Apost. prefektura
Unter-Niger.**

- Pismo O. Kraft, Calabar. . . 162

Jezuiti:

- Apost. vikarijat Cen-
tralni Madagaskar.
Pismo O. Fontanie. 54
Apost. prefektura Rho-
deisa.
Pismo O. Moreau, Chinkani. 105
Misijona ob Zambeziju.
Pismo O. Hiller, Boroma. . . 135

Sinovi presv. Srca

- Pismo škofa Franc Ksav.
Geyer, Khartum 152

Oblati Marije Brezmadežne.

- Apost. vikarijat v de-
želi Basuto.
Pismo P. Montel, Sion . . . 86
Apost. prefektura Spod.
Cimbebazija.
Pismo O. Nachtwey, Windhuk 6

Lijonskamisijonska družba.

- Apost. vikarijat Daho-
mey.
Pismo apostolskega vikarja,
škofa Steinmetza, Ouiddah. 117
Apost. prefekturü Slo-
novega obrežja.
Pismo O. K. Vacheret, Bonoua 185
Apost. vikarijat Zlate-
ga obrežja.
Pismo škofa Hummel, Cape
Coast Castle 41

Mašniki Srca Jezusovega.

- Apost. vikarijat Stan-
leyskih vodopadov.
Pismo O. Paskala Lacroix . 119

Očetje iz La Salette.

- Apost. vikarijat Sred.
Madagaskar.
Pismo O. Dantin, Betafo . . . 9

Trinitarci.

- Apost. prefektura Be-
nadir.
Pismo O. Ludovik Rihard,
Gelib-Issa-Kristosa 155

**Sestre N. L. Gospe Apo-
stolov.**

- Pismo Sr. Jacques, Matarieh 43

Mencigerjeve sestre.

- Pismo sestre Terezije, St.
Gabriel 138

Sestre Dragocene Krvi.

- Pismo sestre Feliciane, Kibošo 187

Kratkamisijonska poročila:

- Stran 28, 46, 60, 77, 91, 109,
122, 140, 157, 189.

Raznovrstno:

- Njega Svetost papež Pij X
in naša ljuba Gospa dobrega
sveta. 46
Misijonska poročila 170

Nova dragocena predprava
za duhovnike, kateri pripa-
dajo družbi sv. Petra Kla-
verja kot pospešitelji . . . 130

Casopis družbe sv. Petra Klaverja:

Stran 32, 142, 159, 171, 190.

Iz dnevnika glavne vodi-
teljice:

Stran 30, 46, 60, 108, 123, 140,
168.

Seznamek odpustkov za ude Klaverjeve družbe:

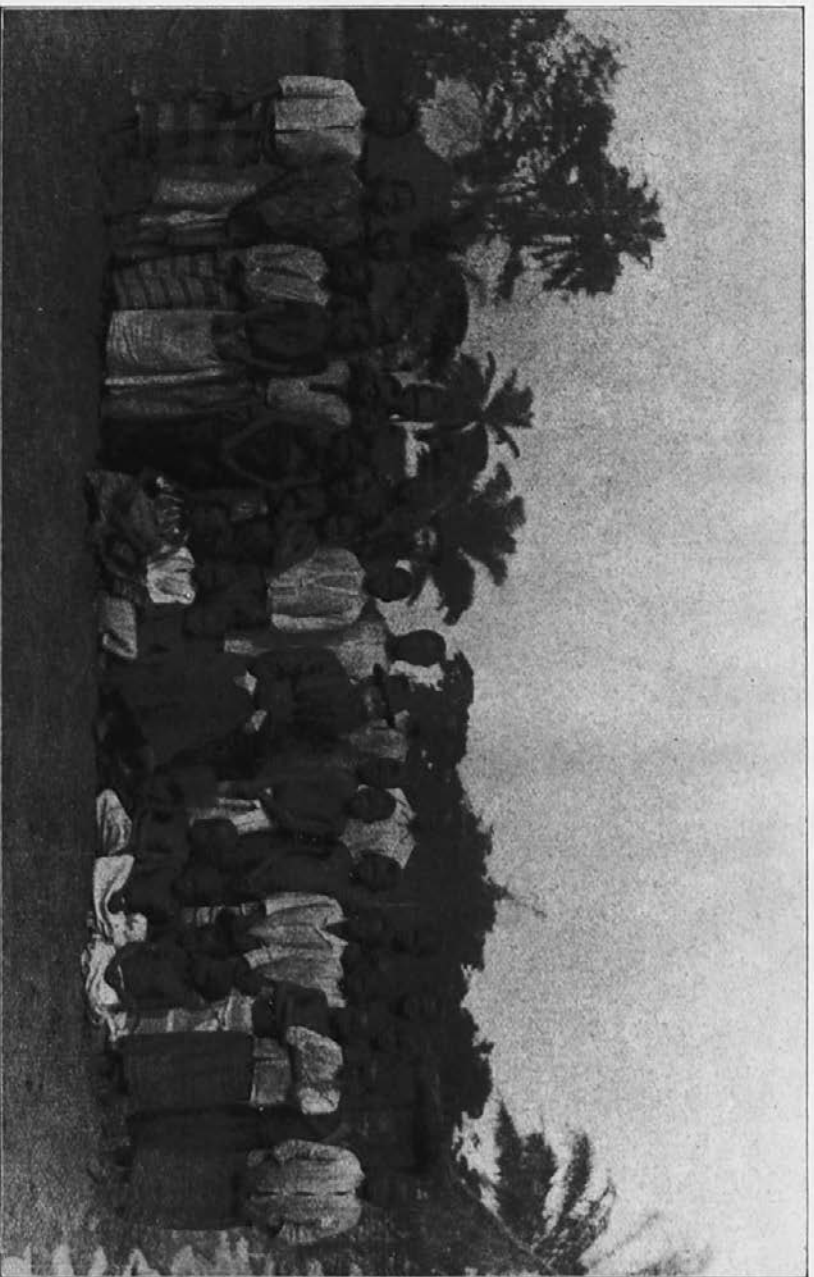
Stran 16, 32, 64, 80, 96, 112,
128, 144, 160, 176, 192.

Slike :

Obisk škofa Van Roslé v
misijonski postaji Nsona Mba-
ta, (načelna slika)
Šola sester božje previdnosti
v Ambatolampy (Madagaskar) . . . 7
P. Van der Wee belih očetov
na potovanju . . . 17
Dečki misijonske postaje Chi-
shawasha pri igri . . . 23
Studenec v Matariehu . . . 34
Votline Bušmanov s svojimi
narisbami . . . 37
Kapela sv. družine v Matariehu . . . 45
Cerkev misjon. postaje Segou . . . 49
Sestra Berchmans od sester
božje Previdnosti na svoji
oslici . . . 57
Kapela v Heiragabis (Nemška
južna-zapadna Afrika) . . . 65

Bela sestra s črnimi novi-
cinjami . . . 67
Adolfina Unda, prejšnja kra-
ljica od Ufipa (Tanganjika),
sedaj prva črna novicinja
pri belih sestrah . . . 69
Notranje kapelice v Heira-
gabis, katera se rabi isto-
časno za šolski prostor . . . 81
Skupščina birmancev v Kili.
(V sredi škof Humel) . . . 83
Vožnja čez Ruvuvu-Reko (za-
hod. Afrika) . . . 97
Slovesnost sv. maše namisijon-
skem potovanju . . . 99
P. Loubière S. J. (Zambesi) . . . 111
Paganski duhovniki in duhov-
nice iz kraja Abomey . . . 113
Učenci misijonske postaje
Ouiddah in cerkev, katera
se zida . . . 118
Sv. Oče Pij X. v svoji zasebni
knjižnici (načelna slika)
Črni bogoslovci Frančišek iz
Landana (semeniščan) . . . 127
Ali si danes dosti skupila . . . 131
Tukaj leži oče, pod onim dre-
vesom . . . 133
Krščanski pouk v Afriki . . . 146
»Jožef«, sem govoril istočasno,
če si še v stanu prejeti sv.
krst, te krstim v imenu . . . 150
Dva Somali otroka . . . 156
Misijonska postaja Bugogé
(Uganda) . . . 161
Zamorski otroci pri igranju . . . 169
Somalski mučenik . . . 175
Afriški misijonarji pred svo-
jim stanovanjem . . . 177
Katehisti v Mhondi . . . 183





Obisk škofa Van Ronslé v misijonski postaji Nsona Mbata.



Sv. Peter Klaver, apostol zamorcev,
prosi za nje in za naše podjetje!

ODMEV iz AFRIKE

Blagoslovljen po Piju X.

Upravništvo: TRST, via del Ronco 6.

Stane za celo leto K 1:50.

Vsak prvi torek v mesecu daruje
eden vlč. misijonarjev v Afriki
eno sv. mašo za žive in mrtve
ude.

Prva krščanska znamenja v južni Afriki.

Piše Franc Mayr, Pietermaritzburg, Natal, južna Afrika.

Prvi krščanski narod, o katerem se da zgodovinsko dokazati, da je stopil na južnoafrikanška tla, je portugalski. Portugalci so bili v 15. stoletju najdrznejši mornarji v Evropi. Kralj Janez II. je zapovedal Jerneju Dias, naj najde novo pot po morju v Indijo, ki je bila bogata svile in špecerijskega blaga. Bilo je leta 1486, ko je ta neustrašni mož zapustil Portugalsko z dvema jadronicama, vedno jadral proti jugu in se zasidral med 26. in 27. širinsko stopinjo. Kolikor so mornarji pregledali pobrežje, niso našli nobenega živega bitja; nič ni bilo razun peska in skal in edina hrana, ki so jo našli, so bile vodne race. Čez malo časa je zapustil Dias, potem ko je postavil 2 m visok kamnit križ, nerodovitno zemljo. Ta križ so prepeljali 300 let pozneje v muzej v Lizbono; morski zaliv pa, kjer so bile ladje pogumnih Portugijcev zasidrane, se še sedaj imenuje na zemljevidu Angra Pequena ali Sta. Cruz (Sveti Križ). Kolikor je

dopuščala megla in viharji, so se držali suhe zemlje, kar se po mnogih nevarnih dneh spremeni smer morskega toka in znamenje solnca, tako, da so zapazili Dias in tovariši, da so dosegli najjužnejši del Afrike in da so začeli jadrati v vzhodni smeri. To pa ni bilo malo delo. Mornarji so bili trudni od velikega napora; tudi živeža so imeli tačas zelo malo in splošna želja je bila vrniti se na Portugalsko. V zalivu Algoa, blizu 34. stopinje južne širokosti, je stopil Dias zopet na suho na nekem malem otoku, je postavil tam križ in dal otoku ime St. Croise (Sv. križ).

Le še malo dni je nadaljeval Dias svoja odkritja v vzhodni smeri, potem se je pa vrnil v veliko veselje malega števila osebja na obeh ladjah nazaj. Ko se je vračal, je odkril sedanji »rt dobrega upanja«. Zaradi silnega viharja, ki je razsajal, je imenoval Dias to rt Cabo Formoso, to je viharno rt. Že kralj Janez II. portugalski je spremenil to ime v Cabo de Boa Esperança (rt dobrega upanja). Ednajst let pozneje, leta 1497, je zapovedal kralj Manuel oborožiti tri ladje in pluti po morju v Indijo. Te ladje »St. Gabriel«, »St. Raphael« in »Berrio« so bile pod vodstvom slavnega Vasco da Gama. Med velikimi cerkvenimi in svetnimi slovesnostmi je zapustil Vasco da Gama Lizbono dne 8. malega srpana 1497 s 126 mornarji. Za vožnjo od Lizbone do natala so rabili 170 dni; Natal je dobil to ime od Vasco da Gama, ker se je na božični dan peljal ob obrežju te dežele in jo zato imenoval Natal v spomin na rojstvo Zveličarja (dies natalis). Nikdo ne pripoveduje, da bi bil Da Gama stopil na tem prvem potovanju na natalska tla. Pač pa je izstopil v nekem zalivu zahodno od rti dobrega upanja in ga imenoval »zaliv sv. Helene«. Domačini (Hotentoti) so bili zelo plašni, ko so videli bele obraze, a so se dali kmalu pregovoriti, da so prišli bližje. Da, dajali so celo znamenja, da bi jim naj sledili. Veloso se je res vdal njihovemu vabilu in je šel za Hotentoti iz radovednosti v njihove bajte. Ponudili so mu mleka in mesa. Sedaj je naenkrat spreletel ubogega Veloso strašanski strah in pa misel, da so ti ljudje najbrž ljudožrci. Hitro, kolikor so ga noge nesle, je tekel junak nazaj k svojim rojakom na ladje in je klical vedno na pomoč. Hotentoti mu niso nobenega lasu skrivili. Slavno odkritje južnega dela Afrike in morskega pota v Indijo pripada Portugijcem in portugijska posestva v vzhodni Afriki, Delagoa Bay, Sofala, Mozambique so iz časov slavnega Da Game; so torej sedaj čez 400 let stara. Južno od Delagoa-Bay pa niso Portu-

gijci nikdar poskušali ustanoviti naselbin. Leta 1510 je res tekla kri na najjužnejšem koncu Afrike. Prvi kraljevski namestnik v Indiji, Francisco d' Almeida, se je vračal po štiriletnem bivanju v Indiji z malim brodovjem v domovino (v Lizbono). V miznem zalivu (Kapstadt) se je ustavil, da bi dovolil svojim ljudem nekoliko miru in odpočitka. Kupili so nekaj goveje živine za kose železa in barvno sukno (Kattun). Kmalu so zapazili mornarji, da manjka različnih drobnih reči, nožev in orodja. To je razdražilo Portugijce proti kradljivim Hotentotom in sklenili so se hudo maščevati. Dne 1. sušca 1510 je napadlo 150 Portugijcev z meči in sulicami približno 170 Hotentotov, ki so bili oboroženi s kopjem in grčavimi palicami. Konec je bil: 65 Portugijcev je bilo mrtvih, ostali pa skoro vsi ranjeni; celo namestnik je bil med njimi. O izgubi Hotentotov molči zgodovina. Po teh žalostnih dogodkih so Portugijci na svojih potovanjih v Indijo rajši pluli daleč proč od suhe zemlje mimo južne Afrike. Daljnje preiskovanje in naseljevanje južne Afrike je bilo odmenjeno Angležom in Nizozemcem. (Nadaljevanje sledi.)



Misijonski dopisi.



Povoljni misijonski uspehi v apostolskem vikarijatu Južna Nyanza.

Škof Hirth od belih očetov je poslal naši gospe glavni voditeljici z dne 15. decembra 1907. iz Marienberga zanimivo in radostljivo poročilo o misijonskem delovanju in o uspehih v svojem vikarijatu leta 1907. Žal, da se kakor v tolikih krajih Afrike tudi tu širi mrtvičnost ali spalna bolezen.

Kolikokrat sem že sklenil, da pišem Vašemu blagorodju in Vam izrazim vso hvaležnost, ki jo dolgujejo Vašemu velikemu ljudomilemu delu misijonarji in novokrščenci tega vikarijata, pa žalibog zastajajo moči daleč za našimi željami.

V veliko veselje mi je, da zamorem razun svojim oč. predstojnikom, Vam, gospa grofica, prvi poročati o uspehih našega slabotnega delovanja v tem letu. Ta vikarijat, ustanovljen pred 12 leti, se neprestano razvija. Zdaj deluje tu 74 evropskih misijonarjev, vštevši 6 belih sester. Razdele se na 15 glavnih postaj, krog katerih se pričinja skupljati vedno več podružnih cerkvic. Eden nov misijon se je tekom leta

ustanovil, dva druga pa sta pripravljena, da ju, če Bog da, leta 1908 zasedejo misijonarji.

Število novokrščencev je naraslo na 1754. Zevsema je bilo podeljenih 3281 krstov; res je to za dobro voljo misijonarjev premalo, pa vendar je prirastek že lep — 600 jih je več ko lani. Ta uspeh se nam zdi prav zadovoljiv, če se pomisli, da je bilo večina postaj šele pred kratkim ustanovljenih in posebno še, če upoštevamo težkoče, ki se grmadijo krog in krog, da ovirajo naše delovanje.

Pa zdi se, da se ne širi samo število katoličanov, ki jih je zdaj 8277 — katehumenov imamo 12.869 — ampak da se v primeri z težkočami jači tudi njih vera. Leta 1906 smo imeli 77.323 obhajil, letos 126.802, dasi stanuje mnogo novokrščencev precej daleč od duhovna.

Temu nasproti pa naše šole niso povoljno napredovale; pohajalo jih je le okoli 2000 učencev, torej okoli 200 več ko leta 1906. Ta neznatni prirastek pa pojasni dejstvo, da stariši nimajo potrebne prostosti pošiljati otroke v šolo. Vedno mnogobrojnejše tlake, ki jih zahtevajo posamični poglavarji, v isti meri, kakor se tudi od njih tirja več davščine, so postale tako težke, da silijo stariši svoje otroke celo od najnežnejše starosti dalje k najtežavnejšim opravilom.

Najtolažljivejše delo je zmirom odkupovanje; 33 oseb se nam je posrečilo odkupiti, pa to število nikakor ne ustreza našim željam. Prva težava tiči v tem, da misijonarji žal ne morejo pomagati vsem nesrečnežem, ki bi jim radi. Pa če so tudi potrebna sredstva, se nekaj časa sem poteškoče sila množijo in misijonarji morajo biti, kar se da, oprezní, da ne povzročijo sporov.

Bolniki vrejo vedno v našo lekarno za siromake, kjer je bilo v oskrbi 89.815 oseb. To je eno onih del, ki jih je Bog najbolj blagoslovil; tu se neprenehoma množi število malih izvoljencev, ki jih čaka ondi milost božja, — umirajoči otročiči, ki prejmejo sv. krst. Naše bolnišnice pa ostanejo pri vsem tem zelo primitivne.

Novo delo se je moralo letos podjeti. Mrtvičnost (bolezen, ki uspava,) je tudi v tem vikarijatu hudo razsajala. Prišla je od severa Nyanze in se širi po vzhodnem in zapadnem obrežju, zlasti blizu vojaških postaj. Kakih 20 kilometrov od Marienberga se je ustanovila za te nesrečnike naselbina, kjer biva zdaj blizu 400 bolnikov. Misijonarji so veseli, da morejo prebiti redno par dni pri teh ubožcih, med katerimi je mnogo katehumenov.

To je torej, visokorodna gospa grofica in čestita dobrotnica, nekaj tolažil, ki jih podeljuje ljubi Bog nam misijonarjem. V svoji neskončni modrosti je božja Previdnost

obenem pokazala, da ona povzroča vse, kar se stori na misijonih dobrega. Izkušenj in težav nam ne zmanjka nikdar; tudi v tem lahko rečemo, da smo posebno oblagodarjeni.

Strašni mrtvičnosti, ki nam preti na mnogih mestih vikarijata, se še pridruži prodiranje mohamedancev vsake baže. Poslanci te vere ne pridigujejo javno kakor katoliški misijonarji, pa kljub temu, da dela ta ločina tako skrivno, ne napreduje nič počasneje; često so njeni najgorečnejši razširjevalci celo plačani domačini uradniki, ki zlorablajo svojo službo.

Zadnje mesece je začela tudi neka nemška protestantska družba misijonirati v Ruandi, da širi reformacijo. Njeni služabniki pravijo ljudem, da je vlada na njihovi strani in da jih je ona tudi poklicala v to deželo. Mi pa si bomo prizadevali, da bo Bog zmirom z nami. To je zdaj že druga družba, ki pošilja v to deželo svoje pridigarje.

Čisto pred kratkim se je posrečilo našim misijonarjem, ustanoviti v glavnem mestu Ruande celo šolo, v kateri se bodo poučevali boljši meščanski otroci jezikov; toda zavod nima upati nikakih uspehov v tej deželi, kjer vlada na vso moč podpira takozvane nevtralne šole.

Še neka druga poskušnja nas je letos obiskala: ena naših največjih podružnih cerkev je pogorela. Kapela, šola z vsem pohištvom, hiša za katehiste, vse je izginilo. — Dalje je izgubil misijon Ussuwi najmanj za dve ali tri leta veliko število kristjanov in celo poganov, ki so bivali v okolici, pa so se izselili radi silne lakote, ki je nastala vsled suše. Kljub svojim žrtvam je mogel misijon le malemu številu nesrečnejev podeliti podporo.

Ne drznem se, častita dobrotnica, naštetih Vaši blagonaklonjeni ljubezni vseh naših posameznih potreb; res jih je mnogo in silne so, a tolažimo se s tem, da jih imajo več ali manj pač vsi misijonarji. Pa usojam si še enkrat Vas opozoriti na planoto Ruandsko. Katoličani bodo imeli kmalu osem misijonskih postaj, pa samo dve cerkvi. Tam gori jih odkupimo največ, tam se je podelilo dve tretjini letošnjih krstov. Pravijo, da je treba ondi spreobrniti še dva milijona poganov. Ti pogani so podložni vladarju, ki se je kazal doslej še precej tolerantnega. Prosimo Boga, da ostane ta vladar tudi v bodoče nasproti katoličanom strpljiv.

Po Vašem zadnjem pismu z dne 15. avgusta je počastil naš misijon marienberški s svojim obiskom Nj. ekscelencja tajnik Dernburg, o katerem govori Vaše pismo, kakor nas je že prej enkrat posetil tudi meklenburški vojvoda. Naselbina marienberška in tamošnja dela res tudi lahko zbudijo pozornost vsakega specialista, iz katerih navadno sestojijo karavane visokih obiskovalcev. Kristjane bo posebno zanimala iskrena

pobožnost, ki jo bude in goje v tem misijonu bele sestre pri mladini obojega spola. Usojam si priporočati Vaši dobrohotnosti te požrtvovalne pomočnice našega podjetja.

Slednjič prosim našega Gospoda, naj rosi najobilnejši blagoslov na Vas, častita dobrotnica in na vsa dela Vaše pobožne družbe, ki se naj tudi zanaprej naglo razširja, primerno potrebam, ki se množe vsaki dan v vseh misijonih uboge Afrike!

V semenišču, kjer bivam za nekaj časa, opravlja naših 50 učencev vsaki dan posebno molitev za dobrotnike, katerim se imajo zahvaliti, da jim je mogoče vztrajati v svojem poklicu.

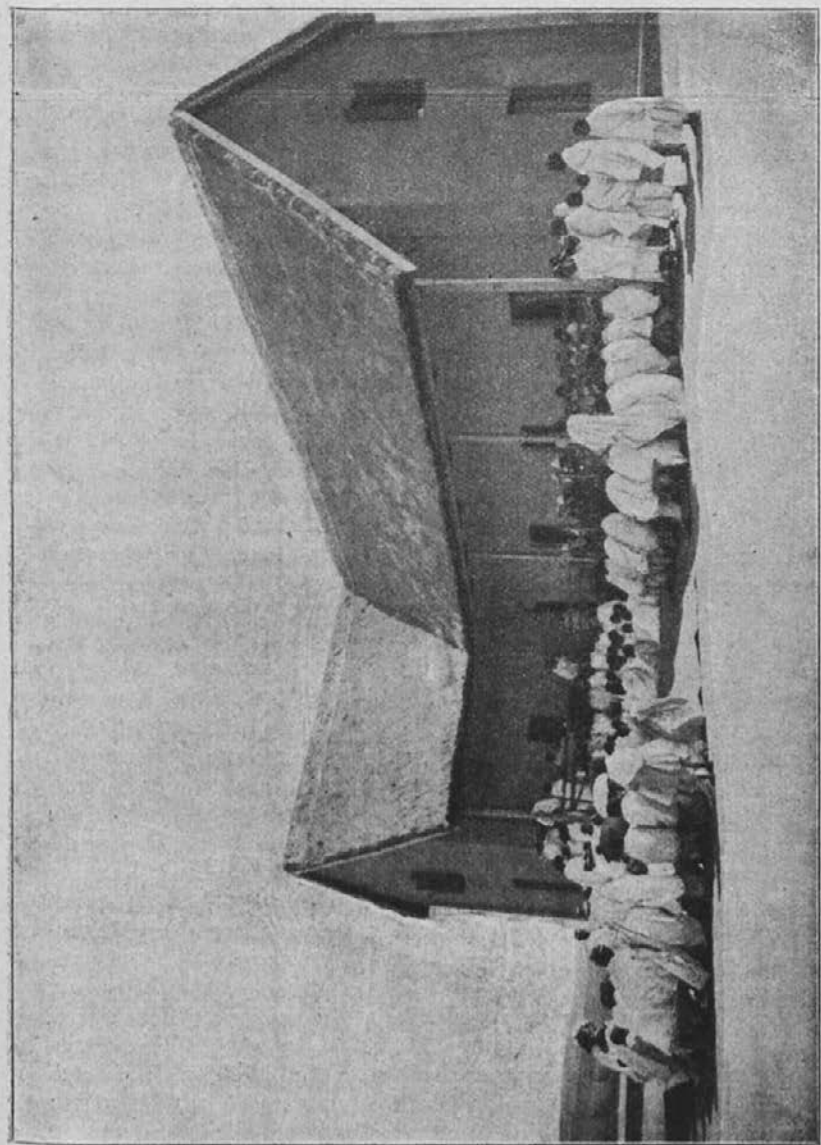


Kako se odgajajo katehisti v Cimbebaziji.

Z veliko radostjo moremo poročati čitateljem, da je našel klic veleč. apostolskega prefekta o. Nachtwey-a dovzetna srca. Nadaljuje poročilo, naj ta srca še bolj vzpodbudi, da tudi zanaprej podpirajo to tako silno potrebno podjetje. O Nachtwey piše iz Windhuka dne 15. februarja 1908:

Kakor vsikdar, nas je »Odmev iz Afrike« tudi tokrat srčno razveselil, ko je poročal, da so se našli v krogu njegovih plemenitih čitateljev velikodušni dobrotniki, ki hočejo v našem misijonu v apostolski prefekturi Cimbebaziji podpirati prepotrebno »katehistično delo«. Pravega misijonskega osobja nam hvala Bogu ne primanjkuje, tembolj pa pogrešamo primernih katehistov, ki zidajo zlat most med nami in mej domačini. Če v tekmi s protestantskim misijonom, ki po tistem, kar je izgubil v jugozapadni Afriki misijonski monopol, deluje s priznanja vredno gorečnostjo, nočemo preveč zaostati, nam je treba bolj ko kedaj prej dopolnilnega sodelovanja vestnih katehistov. Četudi se mi katoliški misijonarji teoretično trdno držimo načela, da smeta oba krščanska misijona zahtevati enake pravice in prosto misijonsko delovanje, smo vendar praktično — in pri tem nas je podpiral s svojim nasvetom prejšnji zaslužni guverner Leutwein — posvečali svoje delovanje, kjer se je le dalo domačinom takih krajev, ki jih niso zasedli protestantski misijoni.

Tak kraj je Gobabis, naš najnovejši misijon. Č. g. o. Jožef Krein, ki si je zaslužil svoje prve ostroge že začetkom vojske 1903, je rektor novemu misijonu. Njegov katehist je moder, priden betschnanski fant, ki mu je zasvetil prvi krščanski žarek katoliške vere v Aminuis na kraju Ka-



Sola sester božje previdnosti v Ambatolampy (Madagaskar).

laharija. Kiba, tako so ga zvali pred krstom, je bil vzgojen v katoliškem misijonu v Windhuku. Dočim si je eden bratov-laikov v čevljarski delavnici prizadeval izučiti neokretnega rujavega fantiča v čevljarskem rokodelstvu, je poslušal Kiba v večerni šoli prve krščanske nauke in se učil verskih resnic, ki so bile zanj nekaj čisto novega, ki pa so zato v katehumentu tem bolj učinkovale in pognale v njegovem do-
 vzetnem srcu globoke korenine. Nočem tu pripovedovati, kako je betschmanski dečko korak za korakom napredoval v svojem »Ora et labora!« (»Moli in delaj!«); nad tem se naj
 čitatelji »Odmeva« drugič vzpodbujajo. Kiba si je pri sve-tem krstu izbral za svojega patrona velikega misijonarja, sv. Frančiška Ksaverija in je zdaj v Gobabis očetu Kreinu kot katehet in čevljar najboljša pomoč. Ali tega mladenčca — njegovo starost cenim na 21 let — smemo imenovati katehista in ali zasluži, da na njem priporočam »katehistično delo« našega misijona, o tem naj sodijo prijazni bralci in blago-
 srčni dobrotniki iz pisma, ki mi ga je pisal Frančišek Kiba 17. septembra 1907.

»Gobabis, 17. septembra 1907. Velečastiti ljubi o. pre-
 fekt! Poročam Vam o šolskih zadevah v Gobabis. Zdi se, da gre vedno na bolje, dasi nam ljudje oponašajo naše ver-
 ske resnice. Seveda, gospod oče, taiste težkoče imamo vedno tudi tukaj. Toda s pomočjo božje milosti še upam, da nam bo šlo, menim, precej po sreči, če nam tekom tega časa le nič ne bo delalo ovir. Samo paziti moramo, da dobro napredujemo (NB. Pisec hoče reči: v šoli, ki bi jo naj sezi-
 dali, moramo dobro poučevati), da naš hujskači ne prehité in nam ne preprečijo dela. Kajti zdi se, da v kratkem pridejo. Odzdaj so pohajali Kafri naše šole in jih pohajajo še zmi-
 rom dozdej kljub očitanjem. (Misli na laži, ki jih raznašajo protestantski domačini in ki so kot strašilo nasproti katoli-
 škemu misijonu dozdej dobro služile.) Ljubi Bog Vas naj podpira in blagoslovi Vaše molitve, ki Mu jih, kakor menim, vedno darujete kot duhovniško daritev za izpreobrnjenje po-
 ganov, krivovercev in nevernikov. Prosim, gospod oče, pri-
 čakujem še od Vas odgovora glede stvari, o katerih sem Vam poročal v zadnjem pismu, ali jih dobimo ali ne. Blagovolite, gospod oče, če jih bo mogoče dobiti, jih kar najhitreje po-
 slati. (V mislih ima harmonij za božjo službo; Frančišek Kiba se je v Windhuku učil igrati na harmonij.) Godi se nam še dobro v Gobabis. Velečastiti gospod Krein in jaz sva še dobra in čila. Toda živeža nam začenja primanjkovati; to je treba tudi znati povedati. Božji blagoslov naj nas spremlja! Pozdrav Vam in vsem očetom ter bratom laikom.

Frančišek Ksaver Kiba Mokgoabon.« (NB. Pismo je pisano v nemškem, ne v maternem jeziku pisčevem.)

Našim dobrotnikom, vsem udom družbe sv. Petra Klaverja in zlasti častiti voditeljici te družbe prisrčen Bog plati!«



Prvi slovesni krst v Alakamizi-ju.

Zares izpodbudljive poteze o gorečnosti svojih novoizpreobrnjenecv nam podaja pismo, katerega je naslovil o. Dantin od očetov La Salette dne 22. prosinca t. l. iz Betafo v Srednjem Madagaskarju na našo gospo glavno voditeljico.

Blagovolite Vaše blagorodje dobrohotno oprostiti, da tako dolgo nisem ničesar odgovoril na Vaše pismo; mnogi posli mojega poklica so temu krivi.

Če dovolite, Vam hočem danes pripovedovati o naši kristjanski občini v Alakamiziju. Izmed 76 občin, iz katerih je sestavljen naš okraj, je bila ta nazadnje ustanovljena, pa je na tem, da postane jedna prvih kakor po številu tako tudi po gorečnosti svojih novokrščencev. Alakamizi leži približno 25 kilometrov severnozapadno od Betafo sredi obljudenega kraja, ki se je pa proti uvedbi katoliške vere tako upirala, da se je morala po mnogih brezuspešnih poizkusih opustiti misel, da bi se kedaj katolicizem tam udomačil.

Leta 1905 smo napravili zadnji poizkus, ko smo z mnogim trudom v sredi krajine, v bližini tedenskega sejma sezidali kapelo. Postavili smo jo zelo majhno in jako skromno, deloma ker nismo zaupali na uspeh našega poizkusa, deloma ker nam je primanjkovalo denarja. Ko je bila kapela v začetku leta 1906 gotova, smo jo posvetili in smo tam nastavili jednega naših najbolj sposobnih katehistov ter smo zaupali na Našo ljubo Gospo la Salette; da bo ona podelila uspeh našemu podjetju. Začetek je bil težak; vroč je bil boj z norveškimi protestanti, ki so bili 30 let jedini gospodarji tega kraja. Vsi so se na vso moč trudili: duhovniki, evangelisti in katehisti in niso ničesar zanemarili, da bi ovčice, ki so se jim izmuznile v prvih dneh, privedli nazaj ter zabranili beg drugih, ki so ostale še zveste. Hoteli so jih celo preplašiti ter jim grozili, seveda brez uspeha, da bodo vpepelili ubožno kapelo in siromašno stanovanje katehista.

Toda Naša ljuba Gospa la Salette nas je varovala in njihova prizadevanja niso imela sadov. Naši prvi katehumeni so stali trdno in sledilo jim je še nekaj novih. Tako je naraslo od Velike noči 1906 število naših privržencev na 150,

kjer otroci niso vračunjeni. Kristjanska občina je bila ustanovljena.

Takoj od začetka smo se trudili, da bi svoje privržence redno poučevali; dvakrat na teden je bil pouk za najgorečnejše odraščene in trikrat za otroke. Po preteku jednega leta jih je mnogo znalo poglobitve resnice naše vere in je živo zahtevalo sveti krst. Toda zabranil se jim je še in je bil preložen na poznejši čas, ker zahteva naš cenjeni apostolski vikar dve leti za pripravo na sveti krst.

Ko je pa prešel pretečeni teden za naše katehume, ta čas sem se podal v Alakamizi, da bi jih izprašal in potem izvoljene popolnoma pripravil na tako zelo zaželeni krst. Jeden teden je bil posvečen svetim duhovnim vajam. Dnevi so se pričeli s tem, da so prisostovali sveti maši, potem je sledilo pet veroučnih ur, med katerimi se je pelo in molilo, da se je čas dobro izpolnil. Bilo je veselje gledati, kako so naši pridni katehumi goreče in točno obiskovali vaje.

Več ko jedenkrat se je poizkušala njihova stanovitnost, ker so se prikazali celi oblaki kobilic, ki so se hoteli spuštiti na rižna polja. Ko se je približal strašni sovražnik v oblakih, ki so otemnili solnce, sem takoj dovolil svojim eksercitantom, da ga prepodijo. Združili so se z drugimi vaškimi prebivalci, da bi preleteli v sklenjenih, hrumečih tropih polja, katerim je grozil škodljiv mrčes, ker so te živali v stanu, da uničijo v malo trenutkih setev celega leta. S kričanjem in z močnim ropotom se jim je posrečilo precej hitro, da so pregnali sovražnika. Ko je bilo končano to vse, kako potrebno delo, so prišli moji ljudje zvesto nazaj, da bi se zopet molče in zbrano vtopili v duhovne vaje.

Ko se je približal dan svete spovedi, se je zbralo 49 izvoljenih in za krst pripravljenih ljudi, oblečenih v svoja najlepša prazniška oblačila. Mnogoštevilni sorodniki in prijatelji so jih spremljali. Tudi skromna kapelica je oblekla prazniško obleko: girlande, vejice in šopki cvetlic so krasili majhni altar in so zakrili preveliko nagoto ilovnatih zidov in surove slamnate strehe.

Slovesnost se je pričela s sv. mašo, med katero so se pele najlepše pesmi. Potem je sledil natančen poduk o smislu molitev in obredov, ki so v navadi pri krstu. Slednjič, ko so se že izvoljeni s svojimi botri postavili ob strani, sem sklenil njihovo pripravo s presrčnim opominom o važnosti dolžnosti, katere so si naložili, ko so se javno odpovedali satanu in se zavezali, do konca svojega življenja slediti Jezusu Kristusu.

Kmalu je tekla sveta voda po čelu vsakogar. Satan je premagan in cerkev ima 49 otrok več. Da bi pač ohra-

nili gorečnost, katero so kazali v dnevih duhovne zbranosti in da bi vedno ostali zvesti slovesnim krstnim obljubam v tolažbo naše svete matere Cerkve, ki objokuje v naši stari Evropi toliko izgubljenih otrok. Molimo in priganjajmo še druge, da molijo v ta namen!

Dovolite, gospa grofica, preponižni izraz najgorečnejše zahvale.

P. S. Kapela v Alakamizi ne zadostuje v nobenem oziru potrebam občine, ki bo imela, kakor se zdi, še lepo bodočnost. Če bi nam hotel kdo izmed Vaših cenjenih bralcev pomagati, da bi postavili večjo in primernejšo, bi mu bili jako hvaležni in bi mu bilo gotovo plačilo onih, h katerim se bo na dan sodbe reklo: »Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta — bil sem brez strehe (v Akamiziju) in ste me sprejeli.«



Še vedno mrtvičnost.

Škof Roelens od belih očetov, apostolski vikar Gorenjega Kongo, piše o tem iz Mpale 31. prosinca 1908:

Mrtvičnost (bolezen, ki uspava) gospodari v velikem delu mojega vikarjata. Misijon Luzenda je izginil; izmed 300 in nekaterih kristjanov, ki so bivali tukaj, jih je ostalo okoli 25 in še ti že nosijo kal smrti v sebi. Izmed dveh črnih katehistov, ki sta tam pomagala misijonarjem, je eden umrl, drugi se pa nahaja v brezupnem položaju v naši bolnišnici v Baudoinville.

Pri njem in pri nekaterih drugih uporabljamo sredstva, ki so se razglasila nekaj prehitro kakor se zdi, kot specifično zdravilo zoper to bolezen. Opazujemo pač, da se stanje boljša, v kolikor se napredovanje bolezni zabranjuje z vbризgavanjem atoksila in z uporabo strihnina, toda dozdej še nismo mogli zaznamovati nobenega slučaja resničnega ozdravljenja. Tudi misijona v Mpalu se je lotila ta bolezen. Razkropili smo ljudi na bližnje planote, kjer se bolezen navidezno ne razširja. Toda žalibog, mnogo se jih je nalezlo bolezni in sedaj pridejo drug za drugim umirat v našo bolnišnico, ki smo jo sezidali v Mpali nalašč za spalnobolne.

Takoj pri prvem pojavu kuge v Mpali smo preložili svojo katehistično šolo in svoje semenišče k sv. Jakobu v Luzaki. Dveh izmed učencev se je že bolezen prijala, jeden je umrl, drugega še zdravimo.

Zalibog se razširja zlo še vedno dalje. Misijon Mrumbt St. Ludovik se je že nalezal bolezní in jako se je bati, da bo delil usodo Luzende in Mpale. Sklenil sem, da dam prínesti vse bolnike v Mpalo, kjer jih bodo misijonarji, podpirani od sester, negovali z vso skrbjo, ki jo zahteva njihovo telesno, še bolj pa dušno stanje. Sedaj je 40 bolnikov v bolnišnici. Pogled na nje vzbuja pomilovanje. Pa vsi so popolnoma udani v božjo voljo. »Če umrjemo pri svojih očetih,« pravijo, »je naša duša rešena«. Sredi svojih mnogih bolečin so vendar veseli. Če jih obiščem, prihitijo zdravejši že od daleč k meni in me sprejmejo z ljubeznivim nasmehom; če jim obljubim kakšen priboljšek za obed, začnejo veselja vriskati. Uboge sirote! Mnogi v najboljših letih, drugi še čisto mladi, pa vsi obsojeni k prezgodnji smrti. Pa vkljub temu se bere na obrazih vseh izraz zadovoljnosti, da celo veselosti. Hudo je to gledati in bi se lahko kdo nad tem spotikal, če bi ne vedel, da ima ta radost svoj izvor v globoki veri ubogih bolnikov in v upanju na prihodnje boljše življenje, ki za nje ni več daleč. Najžalostnejši je pogled na one, pri katerih je bolezen že jako napredovala. Bolj kostnjaku podobni ko živemu človeku, ležijo po tleh omamljeni, nepremično, skoraj brez življenja. Če se posreči, jih zbuditi, se opazi, da se zavedajo, kaj se godi okoli njih. Potem gledajo v človeka s tako žalostnim, prosečim pogledom, kakor bi hoteli prositi usmiljenja in pomoči. Oh, vsa človeška umetnost je brez moči proti temu zlu. Vsak teden umrjeta dva trije ali še več. Njihovo mesto je kmalu zopet izpolnjeno, kajti od vseh strani nam prinašajo bolnike.

Kakor hitro pridejo in dokler še bolezen preveč ne napreduje, se jih pripravi na njihovo bližnjo smrt. Vsi se skrbno pripravljajo in se udajo popolnoma v sveto voljo božjo. Naj se zdi komu ta bolezen še tako strašna, vendar je za marsikaterega teh ubogih črncev neizrekljivo velik dokaz božje milosti.

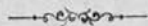
Koliko bi jih mogoče ne bilo brez te bolezní nikdar krščenih? Koliko drugih bi ne imelo nikdar priložnosti, da bi se dobro pripravili na dolgo pot v večnost?

Pač nas boli jako hudo, ker vidimo, kako izginjajo naše lepe krščanske občine, katere smo ustanovili z božjo milostjo. Koliko velikih upov smo stavili na nje za razširjanje božjega kraljestva v ostali deželi. Božja previdnost je odločila drugače. Ona ve najboljše, kaj jej je v večjo slavo. Če hoče ljubi Bog ustanavljati krščanske občine raje v nebesih ko tukaj na zemlji, naj se zgodi njegova sveta volja! Naš poglavitni namen je dosežen: duše prej

ali slej pripeljati v nebo. Ljubi Bog pospeši ta trenutek. Če izginejo naše krščanske občine z zemeljskega površja, bomo zopet znova začeli in znova zidali.

Vendar nam ostane upanje, da se nekateri misijoni ohranijo. Baudoinville in Luzaka do zdaj še nista bili okuženi. Jednako upamo od svoje katehistične postaje na planoti. Od tega središča bodo izhajali žarki vere, ki bodo polagoma razsvetlili deželo, ki še tiči v temi nevere.

Priporočam vse te misijone nujno molitvi vseh udov in dobrotnikov družbe sv. Petra Klaverja.



Poklic pomožne misijonarke.

Poziv krščanskim devicam, ki ljubijo misijone.

Deјstvo je, da leto za letom vedno več mladeničev in devic začuti poklic od zgoraj ter se poda v daljno Afriko pridobivat Gospodu neumrljive duše. Po najnovejših poročilih propagande deluje sedaj v Afriki 2100 duhovnikov. Število misijonskih bratov-lajikov in sester pa je še večje. Vsled tega v naše največje veselje vsako leto napreduje število vikarijotov, prefektur in misijonskih postaj, toda z njimi rastejo tudi potrebe misijonov. Denar in moči, to sta dva neobhodno potrebna činitelja za spreobrnitev Afrike; potreba denarja pretehta celo mnogokrat potrebo osobja. Marsikatero misijonsko delo spodleti vsled pomanjkanja denarja in kar je še bridkejše, marsikateri misijonar žrtvuje svoje življenje v Afriki vsed pomanjkanja denarnih sredstev, marsikatera šola in misijonska postaja se mora zapreti vsled znižanih podpor. Marsikateri misijonski škof mora s krvavečim srcem gledati, kako cele dežele s 50 do 100 tisoč dušami padajo v roke protestantom, a njemu manjka denarja, da bi poslal tje svoje misijonarje.

Kolikega pomena je tedaj, da se tudi doma v enaki meri najdejo požrtvovalne duše — in ženski spol bi bil zato posebej sposoben — ki bi se popolnoma posvetile službi misijonov ter skušale pridobiti misijonskim bratom in sestram potrebnih podpor. Želeti bi bilo, da bi se tu v domovini za vsakega misijonarja in za vsako misijonsko sestro oglasila pomožna misijonarka, ki bi se s sv. obljubami zavezala podpirati misijone.

Bi mar ne bil tak poklic tolažilna odškodnina za devico, ki morebiti čuti v srcu poklic za »misijonsko

sestro«, pa ji zdravje, zmožnosti in družinske razmere ne dovolijo ugoditi svoji srčni želji?

Toda čemu govorim o srčni želji? Ad maiorem Dei gloriam! Vse k večji časti božji! Ali še se more govoriti o želji srca, kjer čast božja, zveličanje duš in uspeh misijonov naravnost tirja, da se dobijo take device, ki bi radovoljno svoje hrepenje po misijonskem delovanju položile na žrtvenik božje ljubezni ter tako po zgledu sv. Terezije mnogo uspešnejše od daleč delovale za rešitev duš?

Tu veljajo besede: »Kdor more, naj skuša umeti«. Pred nekaj leti se je po božjem sklepu ustanovil zavod, v katerega se sprejemajo pobožne, v pravi ljubezni do Zveličarja in do neumrjočih duš plamteče device, da tako doma v Evropi delujejo za misijone.

Ta zavod, »družba sv. Petra Klaverja« je bil ustanovljen l. 1894. z blagoslovom in izrecnim dovoljenjem sv. Očeta Leona XIII. in z dekretom dne 21. rožnika 1901. oddan vodstvu kongregacije de Propaganda fide v Rimu. Družbena pravila so bila potrjena od sv. stolice z dekretom dne 7. svečana 1902.

Udje zavoda, družbenice sv. Petra Klaverja (tudi »pomožne misijonarke za Afriko« imenovane) ne nosijo redovne obleke, ampak kar je bolj primerno njihovemu delokrogu, priprosto črno oblačilo. Njihov delokrog je dobro organizirana propaganda v omikanih deželah, da priskrbijo misijonom potrebnih podpor. Njih delo je pred vsem umsko. V najrazličnejših evropskih jezikih urejujejo misijonske časopise in liste, da tako zbudijo zanimanje za misijone v najširših krogih, tudi v onih deželah in pri onih ljudstvih, kjer se še do sedaj isto ni opazilo; nadalje prirerajo predavanja in zborovanja, ustanavljajo in vzdržujejo afrikanske muzeje, potem sprejemajo in odpošiljajo darove, denar in druge reči, kar pa zahteva ogromno računovodstvo in obsežno dopisovanje, (dopisujejo z okoli 40 misijonskimi družbami). V lastnih tiskarnah tiskajo od misijonarjev v zamorskih narečjih spisane knjige, izdelujejo in popravljajo duhovno obleko, na kratko, one so prave oskrbnice in krušne matere afrikanških misijonov.

Device večše raznih jezikov in take, ki imajo dar za računstvo, so posebno sposobne za ta poklic. Koliko dobrega lahko stori za misijone taka devica, ki s poklicom vstopi v družbo sv. Petra Klaverja! Da, odločno to trdim in z menoj marsikateri misijonar, da ona več stori k časti božji in za blagor ubogih zamorcev, kakor

če bi sama šla kot misijonska sestra v Afriko, kjer bi morebiti ne mogla porabiti svojega znanja jezikov, ali bi pa celo v nekaj letih postala žrtva grozovitega podnebja!

Zopet veljajo besede: »Kdor more, naj skuša razumeti.« Svoj dom, »Marija dobrega sveta« ima družba sv. Petra Klaverja v Rimu, via dell' Olmata, 16 in sicer v neki hiši na Monte Esquillino prav blizu bazilike Maria Maggiore.

Druga naselbina je v idilični gozdni samoti blizu Solnograda (Avstrija) in se imenuje »Marija Sorg«. Tukaj prebijejo aspirantkinje iz Avstrije, Nemčije in Švice čas preskušnje.

Ker je vse stremljenje Klaverjeve družbe v obče mednarodno, kar se že v tem kaže, da podpira vse misijone v Afriki, brez razlike narodnosti ali naselbine, v kateri delujejo misijonarji in da skuša v prid teh misijonov razširiti svoje delovanje čez vse omikane dežele, zato je tudi do sedaj majhna četa »pomožnih misijonark« sestavljena iz članic različnih dežel in narodnosti. Tu nahajamo združene pri delu članice iz Nemške-Avstrije, Poljske, Češke, Kranjske, Bavarske, Pruske-Šlezije, Badenskega, Lotarinškega, Tirolske, Švice itd. Tudi Francozinje, Angležinje, Spankinje, Portugalke, Madjarke in celo Rusinje, ako imajo le poklic, so v tej mednarodni podporni družbi dobro došle.

Pogoji za sprejem v Klaverjevo družbo so podobni onim drugih kongregacij. Tudi tukaj se zahteva določena starost in dota pri slovesnih obljubah. Toda glede starosti in dote se lahko dobi oproščenje popolnoma ali vsaj deloma, če dobre lastnosti, zmožnosti in zdravje aspirantkinj poprejšnje nedostatke odtehtajo.

Naj tedaj sv. Duh navdahne vse one duše, katere je v svojem nezapopadljivem sklepu poklical za svoje delo. Kajti četudi glavni voditeljici družbe srce krvavi, ako gleda neštevilne prošnje, ki prihajajo od misijonarjev; pa jih vsled pomanjkanja moči ne more uslišati, četudi bi rada vse povabila, da se pridružijo temu važnemu podjetju za spreobrnitev Afrike, si želi vendar le take duhovne hčere, ki so od Boga poklicane za njen zavod.

Toda kako je mogoče spoznati, je li kdo od Boga poklican za tak zavod, kakoršen je družba sv. Petra Klaverja?

Ljuba čitateljica! Hočem ti dati nek splošen nasvet. Daj si doposlati malo knjižico pod naslovom: Naloga katoliških žen v apostolskem delovanju«. Knjižica stane s poštnino vred 13 vin. Ako pa hočeš še več

zvedeti, tedaj si naroči misijonsko glasilo Klaverjeve družbe: »Odmev iz Afrike«. Stane za celo leto s poštnino vred **K r.50.** Naroča se v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 8 ali v Trstu, Via del Ronco št. 6.

V prej omenjeni knjižici je namreč označeno bistvo Klaverjeve družbe in se s posebnim povdarkom opozarja na težkoče v družbi. Naravnost in določno je nakazano vse, kar se zahteva od onega, ki hoče vstopiti v družbo. Knjižica je namenjena velikodušnim osebam, ki se ne vstrašijo takoj, ako slišijo o trpljenju in žrtvah. Ako te v tej knjižici popisane težkoče odbijajo, potem nisi sposobna za družbo Klaverja in knjižica je tudi v tem oziru dosegla svoj namen, ker te je obvarovala brezuspešnega poskusa stopiti kot nepoklicana v družbo. Ako pa te je nasprotno knjižica pridobila, potem najdeš v njej tudi, kaj ti je nadalje storiti, da dosežeš svoj zvišeni cilj, sodelovati pri reševanju neumrjočih duš v Afriki. Popolnoma jasno in razumljivo ti bo postalo geslo Klaverjeve družbe:

»Med bogoljubnimi deli najbogoljubnejše je, z Bogom sodelovati za blagor neumrjočih duš.«

Glede natančnejših pojasnil o zavodu se lahko vsakdo z zaupanjem obrne do glavne voditeljice družbe sv. Petra Klaverja, grofico M. T. Ledóchowsko, Roma, via dell' Olmata, 16.



Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje družbe sv. Petra Klaverja meseca prosinca.

Dne 6. prosinca, na praznik sv. Treh kraljev.

Pogoji: Vreden sprejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve in molitev po namenu sv. Očeta za razširjanje sv. vere.

Ponatis člankov iz »Odmeva iz Afrike« ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le z natančnim podatkom virov.

Izdaja Klaverjeva družba v Solnogradu. — Odgovoren uredn.: A. Slamič.
Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.